مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۲۴، شهریور ۱۴۰۴، ۵۰۸-۴۹۷

بررسی نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳: یک مطالعه توصیفی

سمانه نوری[۱]، اکبر عطادخت[۲]، نادر حاجلو[۳]

دریافت مقاله: ۴۰۳/۱۲/۰۸ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۴/۰۳/۰۷ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۴/۰۳/۲۵ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۲۷

چکیده

زمینه و هدف: رضایت از تصویر بدنی از عوامل تأثیرگذار بر سلامت روان دانشجویان است که می‌تواند تحت تأثیر عواملی همچون حساسیت به طرد و نشخوار فکری قرار گیرد. بر این اساس، هدف پژوهش حاضر تعیین نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی دانشجویان بود.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع توصیفی بود. جامعه مورد مطالعه شامل تمامی ۱۲۰۰۰ دانشجوی دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود که از این جامعه ۲۴۵ دانشجو با استفاده از نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسش‌نامه حساسیت بین فردی Boyce و Parker، مقیاس رضایت از تصویر تن Souto و Garcia و پرسش‌نامه نشخوار فکری Nolen-Hoeksema و Morrow استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی Pearson و مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد مدل به‌دست آمده از برازش مطلوب برخوردار است. نتایج نشان داد که حساسیت به طرد اثر مستقیم، مثبت و معناداری بر نشخوار فکری (β=۰/۸۷، P<۰/۰۰۱) و اثر مستقیم، منفی و معناداری بر رضایت از تصویر بدنی (β=-۰/۴۹، P<۰/۰۰۱) دارد. نتایج هم‌چنین نشان داد حساسیت به طرد با میانجی‌گری نشخوار فکری اثر غیر مستقیم، منفی و معناداری بر رضایت از تصویر بدنی (β=-۰/۳۰، P<۰/۰۰۱) دارد.

نتیجه‌گیری: مطالعه حاضر نشان داد طرد در روابط میان‌فردی می‌تواند با افزایش نشخوار فکری، نارضایتی از تصویر بدنی را افزایش دهد. بنابراین، توصیه می‌شود مشاوران با استفاده از برنامه‌های آموزشی مناسب به کاهش نشخوار فکری دانشجویان کمک کنند.

واژه‌های کلیدی: حساسیت به طرد، رضایت از تصویر بدنی، نشخوار فکری، دانشجو

ارجاع: نوری س، عطادخت ا، حاجلو ن. بررسی نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳: یک مطالعه توصیفی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان*، سال ۱۴۰۴، دوره ۲۴ شماره ۶، صفحات: ۵۰۸-۴۹۷.

۱- کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۲- (نویسنده مسئول). استاد گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل. ایران

تلفن:۰۴۵-۳۱۵۰۵۶۴۶، پست الکترونیکی:atadokht@uma.ac.ir

۳- استاد گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل. ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

مقدمه

رضایت از تصویر بدن (Body image satisfaction) یکی از متغیرهای مهم در سلامت و عملکرد رضایت‌بخش دانشجویان است (۱). تصویر بدن به تصوری اشاره دارد که فرد از اندازه، ظاهر و شکل کلی بدن خود دارد و شامل احساسات و باورهای ذهنی مرتبط به‌ظاهر فیزیکی می‌شود (۲). تصویر منفی از بدن و تلاش برای انطباق با ظاهری ایده‌آل می‌تواند منجر به نارضایتی از بدن شود (۳) که از اختلاف بین ادراک ظاهر فیزیکی فعلی و میل به ظاهری متفاوت نشأت می‌گیرد (۴). در عصر حاضر، به دلیل وجود استانداردهای فرهنگی و اجتماعی درباره بدن ایده آل، نارضایتی افراد از تصویر بدنی‌شان افزایش‌یافته است (۵) و میزان شیوع این نارضایتی در میان دانشجویان از ۱/۳ تا ۵/۸ درصد متغیر است (۶). نارضایتی از تصویر بدنی می‌تواند پیامدهای جسمی و روانی متعددی مانند مشغله ذهنی مداوم، افزایش افکار غیرمنطقی (۷) و ارتباطات بین فردی ضعیف (۸) به همراه داشته باشد.

عوامل مختلفی می‌تواند در ایجاد نارضایتی از تصویر بدنی نقش داشته باشد که یکی از آن‌ها حساسیت به طرد (Rejection sensitivity) است. این ویژگی شخصیتی با حساسیت بیش‌ازحد به طرد اجتماعی مشخص می‌شود و افراد حساس به طرد در روابط میان فردی انتظار خشم یا اضطراب دارند و به‌راحتی آن را درک کرده و نسبت به آن واکنش‌های افراطی نشان دهند (۹). این افراد دائماً نگران طرد شدن از روابط هستند و به همین دلیل مضطرب و ناامید به نظر می‌رسند (۱۰). حساسیت به طرد می‌تواند منجر به آسیب‌های روان‌شناختی نظیر پرخاشگری و قربانی شدن (۹)، ناسازگاری اجتماعی-عاطفی، اضطراب و خشم در روابط میان فردی و مشکلاتی در تنظیم هیجان (۱۱) شود. هم‌چنین، این وضعیت و نگرانی‌های مربوط به تصویر بدن و حساسیت به طرد با یکدیگر همبستگی مثبت دارند (۱۰).

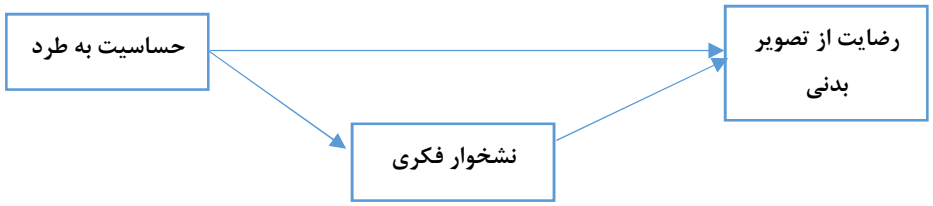
یکی از عوامل کلیدی که به نظر می‌رسد با متغیرهای حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی مرتبط است و می‌تواند نقش میانجی ایفا کند، نشخوار فکری (Rumination) است. نشخوار فکری به تمایل به تکرار افکار نسبت به رویدادها، خلق‌وخوی منفی و نگرانی‌های شخصی اشاره دارد (۱۲). افراد دارای این سبک تفکر بر علائم تشویش و نگرانی تمرکز می‌کنند که می‌تواند منجر به احساسات منفی درباره وقایع گذشته و آینده شود (۱۳). این افراد معتقدند که تمرکز بر مشکلات می‌تواند به غلبه بر آن‌ها کمک کند، اما این امر موجب تشدید نشخوار فکری، افزایش فشار روانی، تمرکز آشفته و تفکر منفی می‌شود (۱۴). تحقیقات نشان داده‌اند که نشخوار فکری در پاسخ به نقص‌های درک شده از بدن می‌تواند نارضایتی از تصویر بدنی را افزایش داده (۱۵) و با برانگیختگی فیزیولوژیکی شدید و طولانی ناشی از طرد اجتماعی نیز ارتباط داشته باشد (۱۶). افرادی که تجربه طرد بیشتری دارند، نشخوار فکری بیشتری نیز بروز می‌دهند (۱۷).

دانشجویان به‌عنوان سرمایه‌های اصلی جامعه، نیاز به سلامت روانی دارند تا در تحصیل و زندگی موفق باشند (۱۸). فشارهای روانی و اجتماعی در دوران شکل‌گیری هویت می‌تواند منجر به نارضایتی از تصویر بدنی و آسیب‌های روان‌شناختی مانند اضطراب و افسردگی شود (۱۹). حساسیت به طرد، با افزایش واکنش‌پذیری نسبت به طرد اجتماعی، و نشخوار فکری، با تمرکز مزمن بر تجارب منفی، از عوامل مهمی هستند که می‌توانند رضایت از تصویر بدنی را تحت تأثیر قرار دهند؛ از طرف دیگر، با توجه به اثرات نارضایتی از تصویر بدنی بر سلامت جسمی و روانی دانشجویان و پیامد آن بر کیفیت زندگی و عملکرد تحصیلی، بررسی عوامل مؤثر بر رضایت از تصویر بدنی ضروری است (۲۰). با توجه به کمبود تحقیقات در این زمینه، این پژوهش نه تنها به بررسی تعاملات پیچیده بین این متغیرها می‌پردازد، بلکه می‌تواند به شناسایی مکانیزم‌های روان‌شناختی مؤثر بر سلامت روانی دانشجویان نیز کمک کند. بنابراین، این پژوهش با هدف مدل یابی علی رضایت از تصویر بدنی بر اساس حساسیت به طرد و نقش میانجی نشخوار فکری (شکل ۱) در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ انجام شد.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

شکل ۱- مدل مفهومی نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳

مواد و روش‌ها

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی و بر مبنای مدل‌یابی معادلات ساختاری بود. این مطالعه با کد اخلاق IR.UMA.REC.1403.087 در کمیته اخلاق پژوهش دانشگاه محقق اردبیلی به تصویب رسیده است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۲۰۰۰ دانشجوی شاغل به تحصیل دانشگاه محقق اردبیلی در سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. حجم نمونه لازم با توجه به پیشنهادات Jobst و همکاران حداقل ۲۰۰ نفر است (۲۱). با توجه به این ملاک تعداد ۲۴۵ نفر با روش نمونه‌گیری در دسترس به‌عنوان نمونه انتخاب شدند.

فرآیند جمع‌آوری داده‌ها از طریق توزیع پرسش‌نامه به‌صورت مداد و کاغذی بین دانشجویان آغاز شد. در مرحله اول برای جلب همکاری آزمودنی‌ها و به‌منظور رعایت ملاحظات اخلاقی، توضیحات لازم درباره موضوع پژوهش، اهداف آن و اهمیت رضایت آگاهانه ارائه گردید؛ هم‌چنین به دانشجویان اطمینان داده شد که اطلاعات دریافتی محرمانه بوده و در اختیار هیچ شخص یا سازمان دیگری قرار نخواهد گرفت.

معیارهای ورود به پژوهش تمایل به شرکت در پژوهش و رضایت آگاهانه و معیار خروج نیز عدم تکمیل نمودن پرسش‌نامه به‌صورت کامل و تکمیل پرسش‌نامه به‌صورت نامعتبر (برای تمامی گویه‌ها یک پاسخ) بود. در نهایت، تعداد ۲۵۰ نفر به سؤالات پرسش‌نامه پاسخ دادند که پس از حذف پرسش‌نامه‌های ناقص، تعداد نمونه نهایی به ۲۴۵ نفر کاهش یافت و عملیات تجزیه‌وتحلیل بر روی داده‌های حاصل از این تعداد انجام گرفت.

مقیاس رضایت از تصویر تن (Body Image Rating Scale): این مقیاس توسط Souto و Garcia در سال ۲۰۰۲ طراحی شده است. این پرسش‌نامه ۲۲ گویه دارد و با استفاده از طیف لیکرتی ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) درجه‌بندی شده است (۲۲). این پرسش‌نامه تک عاملی بوده و برای محاسبه امتیاز کلی، نمرات تمامی گویه‌ها جمع‌آوری می‌شوند. دامنه امتیاز این پرسش‌نامه از ۲۲ تا ۱۱۰ متغیر است. هر چه امتیاز حاصل شده از این پرسش‌نامه بیشتر باشد، نشان دهنده میزان بیشتر رضایت از تصویر بدنی خواهد بود و هرچه نمره کسب شده از این پرسش‌نامه کمتر باشد، نشان دهنده رضایت کمتری از تصویر بدنی است. پایایی این مقیاس با استفاده از روش باز آزمایی برابر با ۰/۷۱ گزارش شده است (۲۲). در ایران، Taheri Torbati و همکاران اعتبار این مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آوردند (۲۳). در پژوهش حاضر نیز برای بررسی پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شده و مقدار آن ۰/۹۲ به‌دست آمده است.

پرسش‌نامه حساسیت بین فردی (Interpersonal Sensitivity Measure): این پرسش‌نامه که توسط Boyce و Parker (۱۹۸۹) طراحی شده شامل ۳۶ سؤال و ۵ خرده مقیاس است و بر اساس طیف ۴ درجه‌ای لیکرتی از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۴) نمره‌گذاری می‌شود (۲۴). نمره کل این پرسش‌نامه از طریق جمع نمرات تمام سؤالات به‌دست می‌آید و از ۳۶ تا ۱۴۴ در نوسان است. برای هرگویه پایین‌ترین نمره یک و بالاترین نمره چهار است. خرده مقیاس‌های این پرسش‌نامه شامل آگاهی بین فردی (Interpersonal awareness)، نیاز به تأیید

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]
[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

(Need for approval)، اضطراب جدایی (Separation anxiety)، کم‌رویی (Timidity) و عزت‌نفس شکننده (Fragile inner self) می‌باشد. برای خرده مقیاس آگاهی بین فردی پایین‌ترین نمره ۷ و بالاترین نمره ۲۸، برای خرده مقیاس‌های نیاز به تأیید، اضطراب جدایی و کم‌رویی، پایین‌ترین نمره ۸ و بالاترین نمره ۳۲ و در خرده مقیاس عزت نفس شکننده پایین‌ترین نمره ۵ و بالاترین نمره ۲۰ بود. نمره پایین در هر خرده مقیاس نشان‌دهنده پایین بودن میزان حساسیت به طرد در آن زمینه و بالا بودن نمره در هر خرده مقیاس نشانگر بالا بودن میزان حساسیت به طرد بود. در کل پرسش‌نامه نیز نمره بالاتر و نزدیک به ۱۴۴ نشان‌دهنده میزان حساسیت بین فردی بالا و نمره پایین و نزدیک به ۳۶ نشان‌دهنده آن بود که فرد حساسیت بین فردی پایینی دارد. Boyce و Parker (۱۹۸۹) آلفای کرونباخ را برای عامل اول ۰/۷۶، برای عامل دوم ۰/۵۵، برای عامل سوم ۰/۶۷، برای عامل چهارم ۰/۶۳، برای عامل پنجم ۰/۵۹ و برای کل مقیاس ۰/۸۶ به دست آوردند. هم‌چنین آن‌ها روایی همزمان این آزمون را با آزمون قضاوت بالینی حساسیت بین فردی برابر ۰/۷۲ برآورد نمودند که نشانگر روایی همزمان بالای این پرسش‌نامه است (۲۴). در ایران Mohammadian و همکاران ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسش‌نامه را بررسی کرده و مقدار آلفای کرونباخ را برای خرده مقیاس‌های آگاهی بین فردی ۰/۷۰، نیاز به تأیید ۰/۵۱، اضطراب جدایی ۰/۵۸، کم‌رویی ۰/۵۸، عزت‌نفس شکننده ۰/۷۰ و کل مقیاس ۰/۸۶ برآورد کرده‌اند (۲۵). در پژوهش حاضر، مقدار آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های آگاهی بین فردی، نیاز به تأیید، اضطراب جدایی، کم‌رویی، عزت‌نفس شکننده و کل مقیاس به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۴۵، ۰/۷۵، ۰/۶۰، ۰/۶۲ و ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسش‌نامه نشخوار فکری (Mental Rumination Questionnaire): این پرسش‌نامه توسط Nolen-Hoeksema و Morrow در سال ۱۹۹۱ تدوین شده است و شامل ۲۲ سؤال و ۳ خرده مقیاس بازتاب Reflection، در فکر فرورفتن Brooding و افسردگی depression می‌باشد (۲۶). نمره کل پرسش‌نامه و نمره هریک از خرده مقیاس‌ها از طریق جمع نمرات سؤالات مربوطه به دست می‌آید. نمره‌گذاری این پرسش‌نامه از طریق طیف ۴ درجه‌ای لیکرتی از هرگز (با نمره ۱) تا اغلب اوقات (با نمره ۴) انجام می‌شود. نمره کل این پرسش‌نامه از ۲۲ تا ۸۸ در نوسان می‌باشد. تفسیر نمره کل به این شرح می‌باشد که چنان‌چه نمره محاسبه شده فرد بین ۲۲ تا ۳۳ باشد، نشخوار فکری فرد پایین است. چنان‌چه نمره محاسبه شده در محدوده ۳۴ تا ۵۵ باشد، نشخوار فکری فرد متوسط و چنان‌چه نمره کسب شده توسط فرد بالاتر از ۵۵ باشد، نشخوار فکری فرد بالا است. در خرده مقیاس اول و دوم پایین‌ترین نمره ۵ و بالاترین نمره ۲۰ است و در خرده مقیاس سوم پایین‌ترین نمره ۱۲ و بالاترین نمره ۴۸ می‌باشد. نمره بالا در هر خرده مقیاس نشان دهنده دارا بودن میزان زیاد از آن مؤلفه در فرد و نمره پایین، نشان دهنده میزان کم از آن مؤلفه در فرد است. Nolen-Hoeksema و Morrow (۱۹۹۱) برای ارزیابی پایایی این مقیاس از روش آلفای کرونباخ استفاده کرده‌اند و مقدار آن را در دامنه ۰/۸۸ تا ۰/۹۲ به‌دست آورده‌اند (۲۶). در ایران نیز این مقیاس در سال ۱۳۸۹ توسط Bagherinezhad و همکاران به فارسی ترجمه شده است و اعتبار آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به‌دست آمده است (۲۷). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های بروز دادن ۰/۸۷، در فکر فرورفتن ۰/۹۰، افسردگی ۰/۹۵ و برای کل مقیاس ۰/۹۷ به دست آمد.

تحلیل بخش‌های آمار توصیفی و همبستگی با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ و مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار AMOS نسخه ۲۴ انجام شد. برای تحلیل داده‌ها از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد و حساسیت بین فردی به‌عنوان متغیر پیش‌بین و برون‌زا، نشخوار فکری به‌عنوان متغیر میانجی و رضایت از تصویر بدنی به‌عنوان متغیر ملاک و درون‌زا در نظر گرفته شد. برای بررسی برازش مدل از شاخص‌هایی از قبیل مقدار کای‌دو به درجه آزادی (Chi-Square to Degrees of Freedom; χ^2/df)، شاخص برازش تطبیقی

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

(Comparative Fit Index; CFI) و ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (Root Mean Square Error of Approximation; RMSEA) استفاده شد. سطح معناداری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

از تعداد ۲۴۵ آزمودنی شرکت‌کننده در این پژوهش، ۲۰۳ نفر (۸۲/۹ درصد) خانم و ۴۲ نفر (۱۷/۱ درصد) مرد بودند. هم‌چنین، ۲۰۱ نفر (۸۲ درصد) مجرد و ۴۴ نفر (۱۸ درصد) متأهل بودند. ازنظر مقطع تحصیلی، ۱۲۸ نفر (۵۲/۲ درصد) دارای مدرک کارشناسی، ۱۰۶ نفر (۴۳/۳ درصد) دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۱۱ نفر (۴/۵ درصد) دارای مدرک دکتری بودند. هم‌چنین از نظر دامنه سنی، ۱۴۰ نفر (۵۷/۱ درصد) از افراد نمونه در دامنه سنی ۱۸ تا ۲۴ سال، ۷۷ نفر (۳۱/۴ درصد) در دامنه سنی ۲۵ تا ۳۱ سال، ۲۱ نفر (۸/۶ درصد) در دامنه سنی ۳۲ تا ۳۸ سال و ۷ نفر (۲/۹ درصد) در دامنه سنی ۳۹ سال و بالاتر قرار داشتند.

جدول ۱، ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد و مقدار چولگی (کجی) و کشیدگی متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. ضرایب همبستگی جدول ۱، نشان می‌دهد که حساسیت به طرد با نشخوار فکری همبستگی مثبت داشته و این دو متغیر با رضایت از تصویر بدنی همبستگی منفی دارند (P<۰/۰۱). هم‌چنین، در این پژوهش، برای بررسی نرمال بودن داده‌ها از شاخص‌های کجی و کشیدگی استفاده شد. طبق مقادیر کشیدگی و چولگی جدول ۱ که بین ۲- و ۲+ قرار دارند، تمام متغیرهای پژوهش دارای توزیع طبیعی بودند. به‌منظور آزمون مدل موردنظر یعنی بررسی نقش واسطه‌گری نشخوار فکری از روش مدل معادلات ساختاری استفاده شد. مدل مفهومی پژوهش در شکل ۱ ارائه شده است.

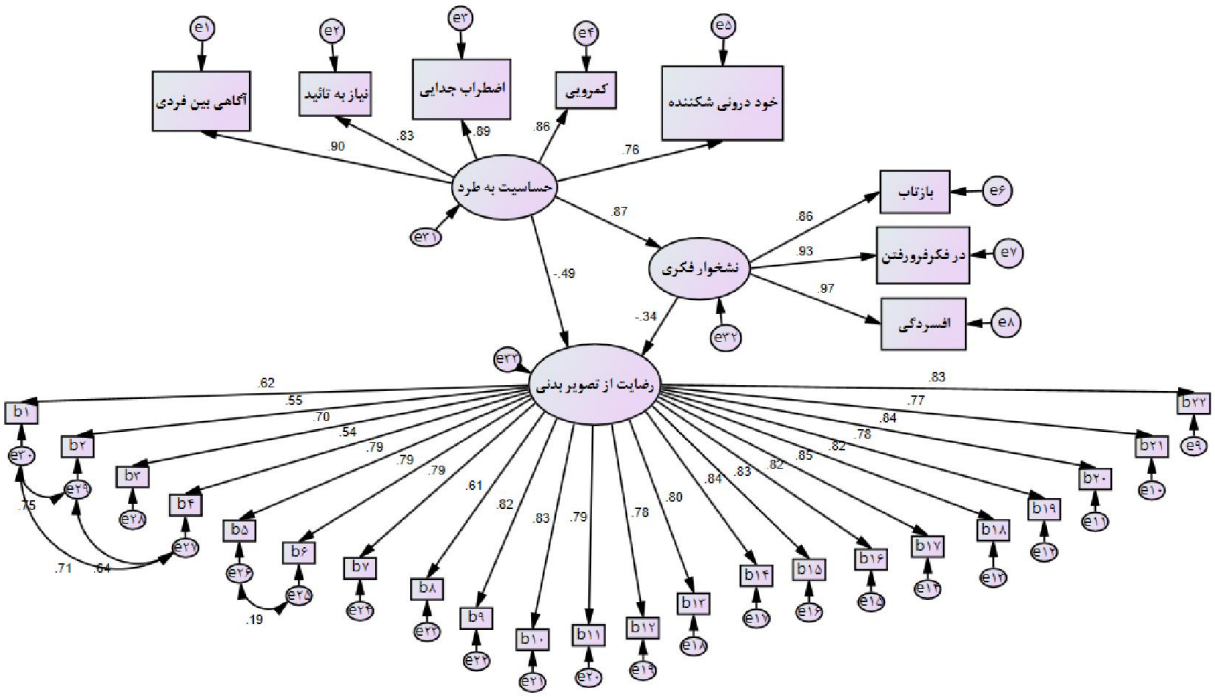
جدول ۱- ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (n=۲۴۵)

	۱	۲	۳	میانگین	انحراف استاندارد	کجی	کشیدگی
۱. حساسیت به طرد	۱			۷۶/۸۴	۲۲/۱۳	۰/۰۴	-۱/۲۱
۲. نشخوار فکری	۰/۴۱**	۱		۴۵/۶۲	۱۷/۱۶	۰/۳۶	-۱/۲۸
۳. رضایت از تصویر بدنی	-۰/۴۵**	-۰/۳۵**	۱	۴۹/۵۸	۲۱/۹۳	۰/۴۵	-۱/۴۸

P<۰/۰۱ *

در شکل ۱، مدل ساختاری پژوهش به‌صورت بررسی نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه بین حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی در محیط نرم‌افزار AMOS به همراه ضرایب مسیر آن ارائه‌شده است. در این مدل متغیر نشخوار فکری (Rumination) که با سه مؤلفه (بازتاب: Reflection، در فکر فرورفتن: Brooding و افسردگی: depression) مشخص‌شده نقش متغیر میانجی، حساسیت به طرد که با پنج مؤلفه (آگاهی بین فردی: interpersonal awareness، نیاز به تأیید: need for approval، اضطراب جدایی: separation anxiety، کم‌رویی: timidity و خود درونی شکننده: fragile inner self) تعریف‌شده به‌عنوان متغیر برون زا (مستقل) و متغیر رضایت از تصویر بدنی (body image satisfaction) نقش متغیر درون‌زا (وابسته) را دارد.

CCBY-NC.4.0 DEED
[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]
[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

شکل ۱- مدل علی روابط متغیرهای پژوهش بر اساس مقادیر استاندارد در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (n=۲۴۵)

در جدول ۲، شاخص‌های برازش مدل ارائه شده است. مقدار ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب (Root Mean Square Error of Approximation; RMSEA) کمتر از ۰/۰۸ است که نشان می‌دهد میانگین مجذور خطاهای مدل مناسب و مطلوب است. هم‌چنین، مقدار کای‌دو به درجه آزادی (Chi-Square to Degrees of Freedom; χ^2/df) برابر ۲/۱۵ است که در بازه‌ی بین یک و سه قرار دارد. علاوه بر این، میزان شاخص‌های برازش تطبیقی (Comparative Fit Index; CFI)، شاخص برازش افزایشی (Index Fit Incremental; IFI) و شاخص Tucker-Lewis (Tucker-Lewis Index; TLI) نیز بزرگ‌تر از ۰/۹ برآورد شده است که این امر نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل می‌باشد (۲۸). بنابراین مدل تأیید و مبنای تحلیل‌های بعدی قرار گرفت.

جدول ۲- شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری شده در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (n=۲۴۵)

شاخص‌ها	χ^2/df	CFI	TLI	IFI	RSMEA
مقدار به‌دست آمده	۲/۱۵	۰/۹۴	۰/۹۳	۰/۹۴	۰/۰۶
مقدار مطلوب (۲۸)	۱-۳	≥۰/۹۰	≥۰/۹۰	≥۰/۹۰	≤۰/۰۸
مطلوب یا نامطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب	مطلوب

در جدول ۳، معناداری ضریب مسیرهای مستقیم مدل ارائه شده پژوهش بررسی شده است. نتایج به‌دست آمده از جدول ۳ نشان داد که حساسیت به طرد بر رضایت از تصویر بدنی اثر منفی و معنی‌داری داشت (P<۰/۰۰۱، β=-۰/۴۹). هم‌چنین، نتایج نشان داد نشخوار فکری بر رضایت از تصویر بدنی اثر منفی و معنی‌داری داشت (P<۰/۰۰۱، β=-۰/۳۴). علاوه بر این، اثر مستقیم حساسیت به طرد بر نشخوار فکری مثبت و معنی‌دار بود (P<۰/۰۰۱، β=۰/۸۰).

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]
[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

جدول ۳- ضریب مسیر اثرات مستقیم استاندارد متغیرهای پژوهش در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (n=۲۴۵)

مسیر مستقیم	اندازه اثر غیراستاندارد	اندازه اثر استاندارد	حد پایین	حد بالا	مقدار t	مقدار P
اثر مستقیم حساسیت به طرد بر رضایت از تصویر بدنی	-۰/۱۲	-۰/۴۹	-۰/۶۹	-۰/۲۴	-۴/۸۵	۰/۰۰۱
اثر مستقیم حساسیت به طرد بر نشخوار فکری	۰/۶۸	۰/۸۷	۰/۸۳	۰/۹۱	۱۵/۶۶	۰/۰۰۱
اثر مستقیم نشخوار فکری بر رضایت از تصویر بدنی	-۰/۱۰	-۰/۳۴	-۰/۵۹	-۰/۱۴	-۳/۴۲	۰/۰۰۵

نتایج به‌دست آمده از آزمون بوت استرپ در جدول ۴ نشان داد که حساسیت به طرد اثر غیرمستقیم معناداری بر رضایت از تصویر بدنی با میانجی‌گری نشخوار فکری دارد (P<۰/۰۰۱، β=-۰/۳۰).

جدول ٤- نتایج آزمون بوت استرپ جهت بررسی نقش میانجی نشخوار فکری در رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی در دانشجویان دانشگاه محقق اردبیلی در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ (n=۲۴۵)

مسیر غیرمستقیم	اندازه اثر غیراستاندارد	اندازه اثر استاندارد	حد پایین	حد بالا	مقدار P
حساسیت به طرد_نشخوار فکری_رضایت از تصویر بدنی	-۰/۰۷	-۰/۳۰	-۰/۵۱	-۰/۱۲	۰/۰۰۷

در این مدل، پس از وارد کردن متغیر میانجی، مشاهده شد که اثر مستقیم متغیر مستقل بر متغیر وابسته کاهش می‌یابد، هرچند که این اثر همچنان معنادار باقی می‌ماند. علاوه بر این، اثر غیرمستقیم نیز به‌طور معناداری وجود دارد. این کاهش اثر نشان‌دهنده آن است که میانجی‌گری در این رابطه به‌صورت جزئی صورت می‌گیرد، به عبارت دیگر، بخشی از تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته از طریق متغیر میانجی منتقل می‌شود، در حالی‌که بخشی دیگر از این تأثیر به‌صورت مستقیم باقی می‌ماند.

بحث

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی رضایت از تصویر بدنی بر اساس حساسیت به طرد و میانجی‌گری نشخوار فکری بود. نتایج نشان داد که مسیر مستقیم حساسیت به طرد بر رضایت از تصویر بدنی و هم‌چنین نشخوار فکری بر رضایت از تصویر بدنی منفی و معنادار بود. علاوه بر این، مسیر مستقیم حساسیت به طرد بر نشخوار فکری مثبت و معنادار بود. هم‌چنین با توجه به نقش میانجی نشخوار فکری، مسیر غیرمستقیم حساسیت به طرد بر رضایت از تصویر بدنی نیز منفی و معنادار گزارش شد.

یافته‌های حاصل از بررسی رابطه حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی با نتایج به‌دست‌آمده توسط Balaya و Sündermann (۲۹)، Nawaz و همکاران (۱۰) و Choudhary و Hai (۳۰) همسو بود. این تحقیقات نشان دادند که اثر حساسیت به طرد بر رضایت از تصویر بدنی منفی و معنادار است. در تبیین این ارتباط می‌توان گفت که نارضایتی و شرم از تصویر بدنی ممکن است با ادراک ارزیابی منفی از سمت دیگران همراه باشد؛ این نگرش فرد را نسبت به حساسیت به طرد میان فردی حساس می‌کند. در روابط میان فردی هر چه افراد از تصویر بدنی خود بیشتر خجالت بکشند، حساسیت به طرد بالاتری را تجربه می‌کنند (۳۱). این وضعیت نه‌تنها بر روی تعاملات اجتماعی آن‌ها تأثیر می‌گذارد، بلکه می‌تواند به ایجاد یک چرخه معیوب منجر شود که در آن نارضایتی از تصویر بدنی، احساس طرد و در نتیجه انزوا را تشدید می‌کند. هم‌چنین افراد با حساسیت به طرد بالا، دنیای اجتماعی را از دریچه جذابیت فیزیکی می‌بینند و خود را جذاب نمی‌پندارند، زیرا دائماً ظاهر خود را با دیگران مقایسه کرده و نسبت به خود احساس بدی دارند که همین امر باعث نارضایتی آن‌ها از تصویر بدنی‌شان می‌شود (۳۲).

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

نتایج حاصل از بررسی رابطه نشخوار فکری و رضایت از تصویر بدنی با یافته‌های پژوهش‌های Qin و همکاران (۳۳)، Pehlivan و همکاران (۳۴) و Murphy و همکاران (۳۵) همسو بود. این تحقیقات نشان دادند که اثر نشخوار فکری بر رضایت از تصویر بدنی منفی و معنادار است. برای تبیین این ارتباط می‌توان گفت که تغییرات جسمانی، شناختی و ارتباطی در افراد، نگرانی از تصویر بدنی، مناسب نبودن ظاهر، مردد بودن درباره‌ی رفتارهای اجتماعی و تشویش به خاطر مورد ارزیابی قرار گرفتن توسط دیگران در افراد باعث افزایش نشخوار فکری می‌شود (۳۶)؛ به عبارت دیگر، افرادی که به‌صورت مداوم نگران تصویر بدنی خود هستند، این افکار منفی باعث نشخوار فکری در آن‌ها می‌شود (۳۱). این نشخوار فکری نه تنها موجب افزایش استرس و اضطراب در این افراد می‌شود، بلکه می‌تواند عملکرد اجتماعی و تحصیلی آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهد. Qin و همکاران نیز در سال ۲۰۲۴ در تحقیقات خود نشان دادند که بین نارضایتی از تصویر بدنی و نشخوار فکری دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد (۳۳).

هم‌چنین، نتایج حاصل از بررسی رابطه حساسیت به طرد و نشخوار فکری با نتایج پژوهش‌های Vergara-Lopez و همکاران (۳۷)، Geng و همکاران (۳۸) و Yoon و همکاران (۱۷) که نشان دادند بین حساسیت به طرد و نشخوار فکری، رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد، همسو بود. حساسیت به طرد از سوی دیگران می‌تواند منجر به نشخوار فکری شود. این پدیده به‌عنوان یک روش تنظیم هیجان برای مقابله با تجربیات منفی ناشی از طرد عمل می‌کند و فرد را وادار می‌کند تا بیشتر به ارزیابی خود و روابطش با دیگران بپردازد (۳۸). هم‌چنین، تجارب طرد در روابط میان فردی می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری افکار بیش‌ازحد منفی و ناسازگار درباره خود در افرادی شود که به‌شدت درگیر نشخوار فکری هستند (۱۷). این فرآیند نه تنها بر سلامت روان افراد تأثیر می‌گذارد، بلکه می‌تواند الگوهای منفی تفکر و رفتار را در روابط بین فردی تقویت کند. به‌عنوان مثال، افراد ممکن است به‌دلیل این نشخوار فکری از برقراری روابط جدید خودداری کنند و یا در روابط موجود خود دچار اضطراب و تنش شوند که این امر به نوبه خود می‌تواند چرخه‌ای از طرد و نارضایتی را ایجاد کند.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که حساسیت به طرد می‌تواند به‌صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری نشخوار فکری بر رضایت از تصویر بدنی اثر منفی بگذارد. در تبیین این ارتباط باید گفت که جوانان به دلیل ظاهرشان در معرض طرد شدن قرار دارند (۱۰). افرادی که از سوی دیگران طرد می‌شوند، ممکن است به دلیل ادراک تحریف شده از بدن خود و حساسیت بیش‌ازحد نسبت به طرد شدن توسط دیگران اضطراب زیادی را تجربه کنند و پاسخ‌های نامتناسبی در سبک نشخوار فکری از خود نشان می‌دهند (۳۰). این پاسخ‌های نشخوارکننده به نقص‌های بدنی، نارضایتی از تصویر بدنی را افزایش می‌دهد (۳۴). به‌طور کلی، افراد وقتی از روابط طرد می‌شوند، دائماً دلایل طرد شدن خود را نشخوار می‌کنند و ممکن است ظاهر و ویژگی‌های جسمانی خود را دلیل طرد شدن خود بدانند؛ همین امر باعث افزایش نارضایتی از تصویر بدنی آن‌ها می‌شود.

این پژوهش دارای محدودیت‌هایی بود که ازجمله آن‌ها می‌توان به استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس و استفاده از ابزار خودگزارشی اشاره کرد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که این پژوهش با روش‌های تصادفی انجام شود و از ابزارهای غیرخودگزارشی مانند مصاحبه برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده گردد.

نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که نشخوار فکری در رابطه بین حساسیت به طرد و رضایت از تصویر بدنی دانشجویان نقش میانجی را ایفا می‌کند. بر این اساس، به مشاوران و روانشناسان حاضر در دانشگاه ها و کلینیک ها توصیه می‌شود به وجود این ویژگی‌ها در دانشجویان توجه کنند و با استفاده از برنامه های مناسب به کاهش نشخوار فکری در دانشجویان کمک کنند و روش‌های مقابله با نشخوار فکری را به آنان آموزش دهند.

CCBY-NC.4.0 DEED

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]
[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه محقق اردبیلی می‌باشد. از کلیه دانشجویان شرکت کننده در پژوهش که با پاسخگویی به پرسش‌نامه ها، به روند اجرای طرح کمک کردند، کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع: بنا به اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی: این پژوهش هیچ‌گونه حمایت مالی نداشته است.

ملاحظات اخلاقی (کد اخلاق): این پژوهش با کد اخلاق IR.UMA.REC.1403.087 در کمیته اخلاق پژوهش دانشگاه محقق اردبیلی به تصویب رسیده است.

مشارکت نویسندگان

طراحی ایده: سمانه نوری، اکبر عطادخت

روش کار: سمانه نوری، اکبر عطادخت

جمع‌آوری داده‌ها: سمانه نوری

تجزیه و تحلیل داده‌ها: سمانه نوری

نظارت: اکبر عطادخت، نادر حاجلو

مدیریت پروژه: اکبر عطادخت، نادر حاجلو

نگارش-پیش‌نویس اصلی: سمانه نوری

نگارش-بررسی و ویرایش: سمانه نوری، اکبر عطادخت

References

1. Behzadi Nejad M, Zare Bahram Abadi M, robatmili S. The Mediating Role of Social Support in the Relationship between Psychological Capital and Body Image in Students of a Military University. *Journal of Police Medicine* 2020; 9(3): 173-80. [Farsi]
2. Waring SV, Sharpinskyi K, Kelly AC. Individual differences in relational body image: Within-person variability predicts maladaptive trait body image. *Body Image* 2022; 43: 41-53.
3. Leng HK, Phua YX, Yang Y. Body image, physical activity and sport involvement: A study on gender differences. *Physical Culture and Sport* 2020; 85(1): 40-9.
4. Heider N, Spruyt A, De Houwer J. Body dissatisfaction revisited: On the importance of implicit beliefs about actual and ideal body image. *Psychologica Belgica* 2018; 57(4): 158-73.
5. Shameli L, Davodi M. Disordered eating patterns and sexual self-esteem in married women: the mediating role of body image concern. *The Journal of Tolooebehdasht* 2020; 18(6): 70-89. [Farsi]
6. Minty A, Minty G. The prevalence of body dysmorphic disorder in the community: a systematic review. *Global Psychiatry Archives* 2021; 4(2): 130-54.
7. Pearlman RL, Wilkerson AH, Cobb EK, Morrissette S, Lawson FG, Mockbee CS, et al. Factors associated with likelihood to undergo cosmetic surgical procedures among young adults in the United States: a narrative review. *Clinical, Cosmetic and Investigational Dermatology* 2022; 15: 859-77.
8. Movassaghi K, Gougoutas AJ. Commentary on: A 10-Year Review of Surgical Outcomes at a Resident Aesthetic Clinic. *InAesthetic Surgery Journal Open Forum* 2022; 4: ojac080

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

9. Gao S, Assink M, Liu T, Chan KL, Ip P. Associations between rejection sensitivity, aggression, and victimization: A meta-analytic review. *Trauma, Violence, & Abuse* 2021; 22(1): 125-35.
10. Nawaz B, Fatima B, Yousuf T, Muryum H, Jamal N, Ahmed K, et al. Body dysmorphic disorder, social anxiety and the role of rejection sensitivity in Karachi's adolescents. *Journal of Pakistan Association of Dermatologists* 2024; 34(1): 134-40.
11. Tahan M, Seyed Mousavi P. The Moderating Role of Reflective Functioning in The Relationship Between Perceived Parental Acceptance-Rejection and Emotion Regulation in Adolescents. *Applied Psychology* 2024; 18(2): 9-32. [Farsi]
12. Edgar EV, Richards A, Castagna PJ, Bloch MH, Crowley MJ. Post-event rumination and social anxiety: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Psychiatric Research* 2024; 173: 87-97.
13. Jaafari S, KORD TB, Kahrazei F. The effectiveness of schema therapy approach on reducing depression and rumination in women with cancer; *Razi J Med Sci* 2021; 28 (3): 210-19.
14. Andrews PW, Altman M, Sevcikova M, Cacciatore J. An evolutionary approach to grief-related rumination: Construction and validation of the Bereavement Analytical Rumination Questionnaire. *Evolution and Human Behavior* 2021; 42(5): 441-52.
15. Jacobs RH, Watkins ER, Peters AT, Feldhaus CG, Barba A, Carbray J, et al. Targeting ruminative thinking in adolescents at risk for depressive relapse: rumination-focused cognitive behavior therapy in a pilot randomized controlled trial with resting state fMRI. *PloS One* 2016; 11(11): e0163952.
16. Ahmadian N, Tabrizi M. The effectiveness of group counseling based on reality therapy on resiliency in parents of autistic children in Isfahan city. *J Except Educ* 2018; 1(150): 35-44. [Farsi]
17. Yoon L, Keenan KE, Hipwell AE, Forbes EE, Guyer AE. Hooked on a thought: Associations between rumination and neural responses to social rejection in adolescent girls. *Developmental Cognitive Neuroscience* 2023; 64(3): 101320
18. Zare H, Baradaran M. Effectiveness of Acceptance and Commitment Therapy (ACT) in improving of cognitive control and cognitive flexibility in anxious students. *Quarterly of Applied Psychology* 2019; 12(4): 491-511. [Farsi]
19. Mironica A, Popescu CA, George D, Tegze□iu AM, Gherman CD. Social media influence on body image and cosmetic surgery considerations: a systematic review. *Cureus* 2024; 16(7): e65626.
20. Tiggemann M, Slater A. NetGirls: The Internet, Facebook, and body image concern in adolescent girls. International Journal of Eating Disorders. 2013 Sep;46(6):630-3.
21. Jobst LJ, Bader M, Moshagen M. A tutorial on assessing statistical power and determining sample size for structural equation models. *Psychological Methods* 2023; 28(1): 207-21.
22. Souto CM, Garcia TR. Construction and validation of a body image rating scale: a preliminary study. *International Journal of Nursing Knowledge* 2002; 13(4): 117-26.
23. Taheri Torbati H, Bolghan-Abadi M, Ghoddosi Tabar M. Preliminary psychometric properties of satisfaction with

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

body image scale. *Journal of Research in Behavioural Sciences* 2014; 11(6): 522-31. [Farsi]

24. Boyce P, Parker G. Development of a scale to measure interpersonal sensitivity. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry* 1989; 23(3): 341-51.
25. Mohammadian Y, Mahaki B, Lavasani FF, Dehghani M, Vahid MA. The psychometric properties of the Persian version of interpersonal sensitivity measure. *Journal of Research in Medical Sciences* 2017; 22(1): 10. [Farsi]
26. Nolen-Hoeksema S, Morrow J. Effects of rumination and distraction on naturally occurring depressed mood. *Cognition & emotion* 1993; 7(6): 561-70.
27. Bagherinezhad M, Salehi Fadardi J, Tabatabayi SM. The relationship between rumination and depression in a sample of Iranian student. *Research in Clinical Psychology and Counseling* 2010; 11(1): 21-38. [Farsi]
28. Taasoobshirazi G, Wang S. The performance of the SRMR, RMSEA, CFI, and TLI: An examination of sample size, path size, and degrees of freedom. *Journal of Applied Quantitative Methods* 2016; 11(3): 31-9.
29. Balaya M, Sündermann O. The roles of appearance-based rejection sensitivity and race-based rejection sensitivity in Body Dysmorphic Symptoms. *Asia Pacific Journal of Counselling and Psychotherapy* 2024; 15(1): 16-31.
30. Choudhary K, Hai K. Relationship between Appearance-Based Rejection Sensitivity, Fear of Intimacy and Body Image in Young Adults. *International Journal of Indian Psychology* 2022; 11(3): 2445-53.
31. Liu J, Peh CX, Mahendran R. Body image and emotional distress in newly diagnosed cancer patients: The mediating role of dysfunctional attitudes and rumination. *Body image* 2017; 20: 58-64.
32. Park LE, DiRaddo AM, Calogero RM. Sociocultural influence and appearance-based rejection sensitivity among college students. *Psychology of Women Quarterly* 2009; 33(1): 108-19.
33. Qin Q, Yang G, Li Y, Wu W, Wang J, Chen Z, et al. The relationship between major life events and non-suicidal self-injury among college students: the effect of rumination and body image. *Frontiers in Public Health* 2024; 11: 1308186.
34. Pehlivan MJ, Sherman KA, Wuthrich V, Horn M, Basson M, Duckworth T. Body image and depression in endometriosis: Examining self-esteem and rumination as mediators. *Body image* 2022; 43: 463-73.
35. Murphy D, Lane-O'Neill B, Dempsey MP. COVID-19 and cosmetic tourism: a Google trends analysis of public interests and the experience from a tertiary plastic surgery centre. *Journal of Plastic, Reconstructive & Aesthetic Surgery* 2022; 75(4): 1497-520.
36. Arabnarmi B, Ramezanzade H. The Relationship of Body Image Concern with Perceived Body and Exercise Intention in Different Stages of Exercise Behavior Changes. *Sport Psychology Studies* 2019; 8(28): 113-32.
37. Vergara-Lopez C, Scalco MD, Gaffey AE, Reid BM, Bublitz MH, Lee SY, et al. The Interactive Effects of Rejection and Rumination on Diurnal Cortisol among Adolescent Girls: A Preliminary Daily Diary Study. *Cognitive Therapy and Research* 2024; 48(5): 1027-34.
38. Geng L, Feng Q, Wang X, Gao Y, Hao L, Qiu J. Connectome-based modeling reveals a resting-state functional network that mediates the relationship between social rejection and rumination. *Frontiers in Psychology* 2023; 14: 1264221

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]

CCBY-NC.4.0 DEED

Investigating the Mediating Role of Rumination in the Relationship between Rejection Sensitivity and Body Image Satisfaction among Students of Mohaghegh Ardabili University in the 2023-2024 Academic Year: A Descriptive Study

Samaneh Noori[1], Akbar Atadokht[2], Nader Hajloo[3]

Received: 26/02/25 Sent for Revision: 28/05/25 Received Revised Manuscript: 15/06/25 Accepted:17/06/25

Background and Objectives: Body image satisfaction is one of the influential factors on the mental health of students, which can be affected by factors such as rejection sensitivity and rumination. Accordingly, the present study aimed to determine the mediating role of rumination in the relationship between rejection sensitivity and body image satisfaction among students.

Materials and Methods: This study was descriptive in nature. The study population included all 12,000 students at Mohaghegh Ardabili University during the 2023-2024 academic year, from which 245 students were selected using convenient sampling. To collect data, the Interpersonal Sensitivity Questionnaire by Boyce and Parker, the Body Image Satisfaction Scale by Souto and Garcia, and the Rumination Questionnaire by Nolen-Hoeksema and Morrow were utilized. The collected data were analyzed using Pearson's correlation test and structural equation modeling.

Results: The results indicated that the obtained model exhibited a good fit. The findings showed that rejection sensitivity had a direct, positive, and significant effect on rumination ($\beta=0.87$, $p<0.001$) and a direct, negative, and significant effect on body image satisfaction ($\beta=-0.49$, $p<0.001$). Additionally, the results indicated that rejection sensitivity had an indirect, negative, and significant effect on body image satisfaction through the mediation of rumination ($\beta=-0.30$, $p<0.001$).

Conclusion: The results of the current study suggest that rejection in interpersonal relationships can increase body image dissatisfaction by enhancing rumination. Therefore, it is recommended that counselors assist in reducing students' rumination through appropriate educational programs.

Keywords: Rejection sensitivity, Body image satisfaction, Rumination, Student

Funding: This study did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical considerations: Th Ethics Committee of Mohaghegh Ardabili University approved the study (IR.UMA.REC.1403.087).

Authors' contributions:

- **Conceptualization:** Samaneh Noori, Akbar Atadokht
- **Methodology:** Samaneh Noori, Akbar Atadokht
- **Data collection:** Samaneh Noori
- **Formal analysis:** Samaneh Noori
- **Supervision:** Akbar Atadokht, Nader Hajloo
- **Project administration:** Akbar Atadokht, Nader Hajloo
- **Writing – original draft:** Samaneh Noori
- **Writing – review & editing:** Samaneh Noori, Akbar Atadokht

Citation: Noori S, Atadokht A, Hajloo N. Investigating the Mediating Role of Rumination in the Relationship between Rejection Sensitivity and Body Image Satisfaction among Students of Mohaghegh Ardabili University in the 2023-2024 Academic Year: A Descriptive Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2025; 24 (6): 497-508. [Farsi]

1- MA in Psychology, Dept. of Psychology, School of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

2- Prof., Dept. of Psychology, School of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

ORCID: 0000-0001-5538-9242

(Corresponding Author) Tel: (045) 31505646, E-mail: h.torkan@iau.ac.ir

3- Prof., Dept. of Psychology, School of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

CCBY-NC.4.0 DEED

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-18]

[DOI: 10.61882/jrums.24.6.497]